

DIEVAS + TĖVYNĖ

+ ALKA +

R. F. D. 2 WILKES-BARRE, PA., U.S.A.

DRAUGAS

KATALIKIŠKAS LAIKRASTIS PASVĘSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ REIKALAMS

VOL. I. (METAI I.)

WILKES-BARRE, PA., SPALIO (OCTOBER), 7 D. 1909 M.

No. 12.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER AUGUST 21st, 1909, AT THE POST OFFICE AT WILKES-BARRE, PA., UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1897

Kas gali suprasti?

Kas gali suprasti tos širdies jausmus,
Kuri tiktai kenčia vien karčius skausmus?

Nemato aušros,

Nei saulės šviesios,

Tik kenčia ir kantriai vaitoja.

Paukšteliai po mišką tik kliauga, čiulbuoja,
Gegutė pilkoji sodelyj kukuoja

O, mano širdis,

Kaip aštrus diglys

Krutinę man plėšo, vagoja.

Žvėreliai po laukus linksmiai bėginėja,
Potam pasisilsi pavargę prieš vėją;

Nežino kančios,

Nei sunkios dienos,

Nežino kas yra kentėti.

Jaunimas po laukus it paukščiai pulkuoja,
Vaikiniai, mergelės daineles dainuoja;

Jiems yra gražu

Eiti pamažu,

Vien's kitą per laukus lydėti.

Ir visi gyvūnai supranta linksmumą,
Nes Dievas jiems duoda tam tikrą gabumą;

Pažįsta dainas,

Ir šviesias dienas,

Jų širdžiai nereikia tylėti.

O aš, nelaimingas ant sviesto bernelis,
Sunykęs, sudžiūvęs it sausas medelis,

Tik skaitau dienas,

Karčias valandas,

Kad eit' po žeme atsilsėti....

Kas buvo man širdžiai taip brangu labai,—
Jos nėra — ją dengia jau šalti kapai;

Ir silsis ten ji

Jau metai treji,

Nesunku dabar jai tylėti....

O mano širdgielos jau niek's nesupras,
Tik gal Visogalis užmokestį ras. —

Tik mirtis greičiau,

O dalgis aštriau!

Nenoriu ilgiau aš lūdėti....

DEVYNIOLIKTOJI NEDĖLIA PO SEKMINIŲ.

EVANGĖLIJA. — Mat. XXII, 2—14. — Anuomet pasakojo Jezus kunigų vyresniems ir Parizėjams priyginimuose, tardamas:

Panaši stojiš dangaus karalystė žmogui karaliui, kurs iškėle vestuves sūnui savo.

Ir nusiuntė savo tarnus paprašytų užkviestus vestuvėms: o nenorėjo ateiti.

Vėl nusiuntė kitus tarnus, tardamas: Pasakykite užkviestiems: štai mano pietus pataikiau: mano jaučiai ir peniukšliai yra paskersti, ir viskas gatava: eikite vestuvėms.

O jie apsileido ir nuėjo vienas sodžiu savo: o kitas prie savo vazbos.

O kiti nutvėrė jo tarnus, ir apjuokė juos, užmušė.

O išgirdęs karalius, supyko: ir nusiuntęs savo kareivius, išnaikino anuos žmogumus, ir jų miesta sudegino.

Tada tarė savo tarnams: Vestuvės yra gatavos: bet užkviestieji nebuvo verti.

O užtat eikite ant skerskelių: o kuriuos norint rasite, prašykite vestuvėms.

Ir išėjo jo tarnai ant kelių, surinko visus, kuriuos

rado, blogus ir gerus, ir pripildytos yra vestuvės sėdinčiais.

ten žmogų neapsidairiusį vestuvių rūbais.

Ir įėjęs karalius, idant regėtų sėdinčius, ir pamatė

Ir tarė jam: Prieteli, kaip įėjai čia, neturėdamas vestuvių rūbų? O jis tylėjo.

Tuomet tarė karalius tarnams: Surišę jo rankas ir kojas, įmeskite jį į paviršutines tamsybes: tenai bus verksmas ir dantų griežimas. Nes daug yra pavadintų, bet maž išrinktų.

LEKCIJA. — Efez. 23—28. — Broliai: Atsinaujinkite jūsų minties dvasioje, ir apsilvirkite nauju žmogum, kursai yra sutvertas pagal Dievą teisybėje ir tiesos šventybėje. Todėl pametę melagystę, kalbėkite kiekvienas tiesą su savo artimu, nes esame viens kito sanariais. Rustaukite, o nenusidėkite: tegul saulė nenusileidžia ant jūsų rustybės. Neduokite vietos velniui. Kursai vogė, jau tegul nevagia, bet geriau tegul dirba, darydamas savo rankomis, kas yra gero, idant turėtų iš kur duoti reikalaujančiam.

Katalikiškos žinios.

Naujas Vyskupas.

Šv. Mato apaštalo ir evangelisto dienoje, 21 d. rugsėjo, Brooklyne, šv. Jokubo Pro-katedroje, atsiliko iškilmingas pašventinimas į vyskupą Jo Malonybės Jurgio Wm. Mundelino, ligšiol Brooklyno vyskupijos kancelieriaus. Pašventinime dalyvavo 12 vyskupų, du abatu, 38 monsignorai ir 400 suviršum kunigų. Šventino pats Brooklyno vyskupas McDonnell, jam asistavo Newarko vyskupas O'Connor ir Buffalo — Colton. Pamokslą pasakė New Yorko pavyskapis Cusack. Apeigos traukėsi nuo 10 valandos ryto iki pusiau antros popiet. Pasibaigus apeigoms, apie 400 užkviestų svečių valgė pietus vietinėje mokykloje. Po piet tapo pasakytos šešios kalbos.

Naujas vyskupas yra vokiškos kilties. Jo tėvukas ėmė dalyvumą naminėje Amerikos karėje ir tapo užmuštas kovoje ties West Point, Va., 7 d. gegužio 1862 m. Vyskupas Mundalein yra gimęs 29 d. liepos 1872 m., tai-gi turi tiksliai 37 metus amžiaus ir tokiu būdu yra jauniausis vyskupu Amerikoje. Pirmutinius mokslus ėjo šv. Mikalojaus parapijos mokykloje New Yorke, paskui laivinosi de La Salle Institue, Manhattan College ir galop St. Vincent's Seminarijoje, Beatty, Pa.

Kadą dabartinis vyskupas pabaigė seminariją, jisai

neturėjo dar tiek metų, kad būtų galėjęs tapti iššventintu į kunigus, tai-gi vyskupas McDonnell išsiuntė jį į Rymą, kur Mundalein mokinosi trejus metus Propagandos kolegijoje. Ryme jį ir iššventino į kunigus vyskupas McDonnell, kursai parsivėžęs jį namo, padarė kancelieriaus padėjėju. 1897 m. tapo kancelierium, 1906 m. naminiu popiežiaus prelatu, o šimet vyskupu-pagelbininku su sostine net Mažioje Azijoje (Loryma.)

Naujas vyskupas Brooklyno lietuviams gerai žinomas, nes valdė lietuvių parapiją Williamsburge nuo kun. M. Juodyšiaus prasišalinimo iki nabašniko kun. Kriaučiuno atėjimui.

Vyskupas Mundalein apart angliškos, vokiškos ir lotiniškos kalbos, moka dar gražiai itališkai. Budamas pats vokiškos kilties, vyskupas Mundalein neturi jokios nepykantos prieš kitataučius Amerikoje — myli visus. Ypatingai yra prielankus lietuviams ir prie progos mėgsta pasigirti, kad buvęs kitados lietuvių parapijos klebonu.

Lai gyvena ilgiausius metus!

Kun. N. J. Petkus.

Kun. M. Krušas, ligšiol asistentas šv. Jurgio parapijoje Chicagoje (pas kun. M. Kraučiuoną) tapo paskirtas į Waukegan, Ill., klebonu vieton kun. Staskevičiaus, kursai iškeliavo į Lietuvą.

IŠ LIETUVOS.

KUOPŲ GYVENIMAS.

Kalvarija (Suv.g.). Žiburininkų šventė. Rugsėjo 5 d. buvo Kalvarijoje didelė iškilmė — vietinės „Žiburio“ draugijos šventė. Visa bažnyčia buvo papuošta kuograziausiais visokiais žolynais ir gėlėmis. Iškilmingas pamaldas atlaikė kun. Džiakonas. Pamokslą, pritaikintą dienai, pasakė kun. Draugelis iš Marijampolės.

Daugumas draugininkų buvo išpažinties ir priėmė Šv. Sakramentą. Po Mišparų gana daug apie savus reikalus.

Vienas iš kalbėtojų pažymėjo apie draugijos priešus, kurie, neduodami savo šalininkams nieko geresnio vienok varo priešingą „Žiburio“ kurstymą (agitaciją): pajuokia tuos, kurie draugijoje darbuojasi, atkalbinėja tuos, kurie įsirašę, kad nemokėtų paskirti mokesčio, arba norinčius prie draugijos prisirašyti atkalbinėja, kad nesirašytų. O tas daroma tam, kad kunigai negalėtų būti žmonių vadovais. Bet to nepaisant draugininkai kur kas dauginasi.

Galima pasakyti, kad ta „Žiburio“ šventė labai gerai pasisekė, ir ilgai liks mūsų širdyse malonus tos dienos atminimas.

—as.
„Šalt.“

TAUTISKOJI IŠKILMĖ MARIJAMPOLĖJE.

Kunigaikščio Merklio Giedraičio, Žemaičių Vyskupo, 300-tų metų jubilėjaus iškilmė Marijampolėje rugsėjo 16 (29) d. per Mykolines vakare 6 valandą miesto klubo salėje.

Iškilmės programa:

1. P. A. Vildemaras, Peterburgo universiteto studentas, skaitys referatą „Vysk. Merk. Kun. Giedraičio nuopelnai lietuvių tautai“ (istoriška jo gyvenimo peržvalga).

2. Kun. J. Staugaitis, „Vadovo“ redaktorius, skaitys referatą „Katalikybė ir Civilizacija“.

3. P. J. Bobrevičius, Peterburgo konservatorijos mokinys, padainuos solo (vienu balsu): a) Siuntė mane motynėlė (tautiška daina), b) Užmigo žemė (Sasnausko kompozicija), c) Lopšinė daina (iš operos Žoslen, vertė Jovaras).

4. Choras padainuos Naujalo kantatą „Garbė Didvyriui“ ir p. Č. Sasnausko himną „Jau slavai sukilo“.

5. Gyvieji paveikslai.

6. Deklamacijos.

Klube bus bufetas be svaiginančių gėrų. Šią iškilmę rengia „Žiburys“ Marijampolės mergaičių keturklesės mokyklos naudai. Iškilmę surengti išrinktas komitetas iš vietinių draugijų: Žiburio, Žagrės, L. K. Moterų, Blaivybės ir Darbininkų.

Pirmininkas kun. M. Gustaitis.

Sekretoriai: p. A. Staugaitis ir p. J. Vailokaitis.

Kasierius kun. A. Uogintas.

Nariai: Kun. V. Draugelis, p-lės: O. Vaitavičiūtė, A. Draugelytė, E. Budzeikiūtė ir p. J. Bliuvas.

Vietų kainos sėdimos nuo 2 r. 50 k. iki 50 k., stovimos 40 k., moksleiviams 25 kap.

ŽEMAIČIŲ VYSKUPIJOS KATALIKŲ KUNIGŲ SUSISĖLIMO DRAUGIJA.

Rugpjūčio 20 d. Kaune atlikta pirmas visuotinasios šios draugijos susirinkimas (neskaitant įsteigiamojo). Nors draugijos įstatai Kauno gubernatoriaus patvirtinti baigiantis 1907 metams, nors tad ji veikia jau ištisus metus, — tačiau jos dar nepereita susitvarkymo ribų. Apykaita parodė 82 nariu, įnešusiu 2,100 rb. kapitolu. Tuogi tarpu sulig par. 17 pašalpas tepradeda išdavinėti, šimtui ti krūjų narių susirinkus. Tiesa, šiuo laiku gal niekas ir ne buvo reikalingas pašalpos.

I draugiją priimama ir kitų vyskupijų kunigai lietuviai. I galą šių metų tikimasi pilno reikalaujamųjų narių skaičiaus.

Tai vienatinė draugija, kuri niekam neužsimeta. Kas yra tikras aprūpintos senatvės ir savo sveikatos, lai sau sveikas nežino susisėlimo draugijų. Bet kas netikras — būtų didelis lengvatikis, laiku nesusibendravęs su kuria bent.

Tarpe apsidraudimo draugijų nuo netikėtų priepuolių pirmon veton pastatytume žemaičių kunigijos draugiją: ji ir praktiška ir šlovinga. Praktiška, nes metiniai mokesčiai kur-kas mažesni už mokesčius i kitas panašias draugijas. Šlovinga, nes padeda savo nariams ne kapitalizuoti savo įnašas, bet šelpties vienas kitą. Čia niekas neužinteresuotas, kad draugija būtų pernelyg turtinga: draugijai visi tarnauja veltui, dividendų jokių. Įsirašai ne kokiam komercijos tikslui, bet 1) kad nekankintų tavęs visai ne dvasiškas rūpestis — susirinkti gana vargingai senatvei; 2) kad aprūpintumei kitus draugus, jei tu pats nebūsi reikalingas. Aprūpinti ne pertekliumi, bet-tik pačiu reikalinguoju gyvenimui turtu, ydant nebūtumei alkanas ir sušalęs — 50 rub. mėnesini. Vienas žmogus, kad ir palieges, už tiek gali miestelyje pragyventi švariai ir sočiai.

Draugija, aprūpindama narių ne kapitolu, bet — solumu, sulig par. 12 žadasi teduoti tokią pašalpą, jei narys ne visiškai palieges, kad jisai su kitais savo pelnais teturėtų 600 rb. metams. Prieš šį paragrafą tegali protestuoti vien tik savymylai ir tie, kuriems turtų vis mažai. Tokių balsų nepadoru buvo nei laikraštini dėti. Tokių narių draugijai nereikia — lai jie sau eina i „New Jorką“, „Ekviteblę“ ar kitur.

Nepamatuotas yra prieštaravimas ir par. 15: Pašalpos reikalingumą ir didumą ištiria draugijos valdyba: nes par. 16 jau sako, jog valdybos paskiriamos ir išduodamos pašalpos tesiskaito ik-laikinėmis, kol jų nepatvirtis visuotinasai susirinkimas. Čia valdybos savavaliia ir privati visai suvaržoma.

Jei dar atmjsime par. 13: labai pavargus arba ypatingai

game reikale duodama pašalpa dėl gydymosi, tai jau ir gana bus visiškai padoraus vyliams, kad tie jauni kunigai, kurie nenori mamonos krauties, apsidraustų senatvei arba nelaimingiems atsitikimams — žemaičių kunigų draugijoje, o ne kurioje bent kitoje

Iš Amerikos

Prezidento kelionė.

Prezidentas Taft jau pradėjo savo kelionę po Valstijas. Apvažiuos daugiau kaip 13,000 mylių. Važiuodamas, jisai laiko didesniuose miestuose prakalbas. Kalbėjo Bostone, Chicagoje, Milwaukee ir kitur. Visur buvo aiškinama dabartinės valdžios politika. Taftas apreiškė, kad geidžias reformų dabartiniuose Sąjūnytųjų Valstijų finansų: jisai norėtų įsteigti vieną centralinį banką po valdžios priežiūrą. Jisai taip pat išreiškė norą įtaisyti prie krasų taupiamąsias kasas Winonoje prezidentas pasakė, kad naujoji tarifa esanti geriausioji, kokią tik kada Amerika turėjusi, ir tt.

Bankininkai prieš Taftą.

Amerikos bankininkų sąjunga savo susivaižiavime Chicagoje nupeikė projektą įrengti taupiamąsias kasas prie krasų; taip pat apreiškė, kad viena centralinė banka po valdžios priežiūrą esanti nereikalinga. Bankininkai nenori gvarantuoti sudedamųjų į bankas pinigų. Mat kiekvienas savęs žiuri. Tuo tarpu finansų ministeris McVeagh apskelbė, kad prezidentas kalbėjo apie centralinę banką vien dėlto, kad norėjo sužinoti, ką žmonės sakys apie tokią įstaigą.

Žinotina šunų mėgėjams.

Krasos ministeris prisakė grometnešiams, kad nenešiotų laiškų į namus tiems žmonėms, ką laiko piktus šunis. Tokie žmonės privalo atsiimti laiškus patys iš krasos.

Baltoji „Vergija.“

Baltąją vergiją vadinama suvyliojimas nekaltų mergaičių ir pardavimas jų į paleistuvystės namus. Sąjūnytųjų Valstijų valdžia jau seniai bando tokį begėdišką pareikalavimą jaunomis merginomis panaikinti. Jinai tam tikslui turi padarusi sutartis su kitomis viešpatijomis — bet pirkliavimas eina taip eįs. Dabar Washingtono vyriausybė buvo paskyrusi tam tikrą komisiją „baltajai vergijai“ ištirti. Komisija pabaigė savo darbą, bet savo darbų rezultatų nepagarsino. Iš šalies girdėti, kad komisija radusi, būk kitos viešpatijos neužlaiko sutarties atsakomai. Washingtonas pasiūsiąs notą kitoms viešpatijoms ir pareikalausiąs, kad jos pildytų sutartį priderančiai.

Ant Marso nėra gyventojų.

Licko observatorijos direktorius Campbell po ilgų ištirimų Marso spektro apreiškė, kad ant tos planetos

nėsa visai vandens — tai-gi ant jos niekas negali nei gyventi.

New York, St. Louis ir San Francisco kelia iskilmes.

Miestas New York apvaikščioja Hudson-Fulton'o jubilėjaus. Daug parodų, daug trukšmo, fejerverkų ir tt.

Praeitą subatą buvo paroda ant vandens: tukstantis Amerikos ir kitų šalių laivų ėmė iskilmeje dalyvumą. Iskilmes tęsis iki 10 d. spalnio.

Nuo 3 iki 9 spalnio St. Louis apvaikščios šimtamentes sukaktuves savo inkorporacijos. Bus nemaža trukšmo.

Nuo 19 iki 23 spalnio San Francisco apvaikščios sukaktuves Kalifornijos atidengimo. Anglija ir kitos viešpatijos prisiusiančios iskilmen savo kariškuosius laivus.

Keturiosdešimts kyniečių Amerikos mokyklose.

Kynų valdžia siunčia į Amerikos mokyklas 47 jauniškaičins. Jų mokslas bus apmokėtas iš tų pinigų, ką Amerika sugrąžino Kynams po minėtino bokserių maišto.

IŠ SVETUR.

PRANCUZIJA.

Kardinolas Satolli atlanke katalikų institutą Tuluzoje, kur ragino katalikus laivinties augštesniame moksle. Bekalbėdamas išreiškė nusistebėjimą iš paskalos, būk prancūzų valdžia ketinanti uždaryti tris katalikiškus universitetus.

Prancūzijoje eina kurstymai prieš dabartinį rinkimų į parlamentą būdą ir sugrąžinimą senosios rinkimų tvarkos (kuri viešpatavo iki 1889 m.) Dabar kiekvienas distriktas renkasi savo atstovą, neatsižurdamas į viso krašto reikalus. Iš to išeina, kad radikalai kai-kur negali pervaryti savų kandidatų. Štai jeigu būtų sugrąžinta senoji tvarka, taip vadinama „scrutin de liste“ (atstovai būtų renkami su instrukcijomis, kaip Sąjūnytųjų Valstijų prezidento rinkėjai), tuomet radikalai galėtų taip viską susukti, kad jų priešai negalėtų išrinkti savųjų kandidatų arba išrinktų jų kuomažiausius.

ČEKAI.

Šimečiai manevrai atsiliko Moravijoje, kurioje gyvena daugiausiai moravai, čekai ir slavokai, o vokiečių yra tik 26 nuošimtis. Į manevrus atsilaukė vokiečių kaizeris Vilius. Čekų spauda nepriėmė kaizerio prielankiai. „Moravska Orlice“ apskelbė, kad Vilius nėra čekų, bet tik Franzo Jozefo svečias. Kiti laikraščiai aštrai kritikuoja kaizerio pasielgimą su lenkais Poznaniuje ir ragina žmones visai neatreipti jokios atidos į svečią.

ANGLIJA.

Oxfordo universiteto kancelierius, lordas Curzon iš Kedlestono atsiliepė su meldimu, kad būtų suteikta pašalpa universiteto užlaikymui. Jau gavo pinigais arba pažadėjimais 695,000 dolerių.

Braganzos kunigaikštis, Dom Miguel vedė Anitą Stewart, iš Chicago. Cereemonijos atsiliko 15 d. šio mėnesio Dingwall'yje. Aberdeen'o vyskupas davė šliubą.

Dom Miguel yra ainyš buvusiojo Brazilijos imperatoriaus Dom Pedro ir pretendentas prie Portugalijos sosto. Teip tatai, turtingi amerikiečiai pradeda giminiuotis su Europos karališkomis šeimynomis.

Numirė Edwardas Majoribanks, antrasai baronas Tweedmouth. Velionis buvo gudriu politiku. Pirm poros metų jį sugavo susirašinėjant su Vokietijos kaizeriu apie Anglijos kariškąjį laivyną. Kiek laiko baronas Tweedmouth buvo asmenim, apie kurį vieną tekalbėjo pasaulis. Jo laišškai suvedė beveik į nesusipratimą Angliją su Vokietija. Bet premieras Asquith apreiškė, kad laiškuose nebuvę jokio pavojaus, kad tai būtų tik prieteliška, privatinė korespondencija — teip viskas ir nudilo.

Numirė vyriausias Viktorijos (Australijoje) ministris, Sir Thomas Bent. Gimė jis Australijoje ir atsižymėjo valstijos vyro gabumais.

VOKIETIJA.

Vokiečių katalikų kongrese pasirodė, kad vokiečių katalikų sąjunga (Volksverein) turi 625,029 narius, 14,466 nariais daugiau, nekaip pernai. Sąjungos knygnas įgijo praeitais metais 4000 naujų knygų. Sąjungos veikimas atsiliepus išganingai ant daugelio universitetų studentų. Į vienus metus atspausa ir išdalina tryliką milijonų egzempliorių įvairių raštelių apie higieną, blai-vybę, priedermių pildymą ir tt. Sąjunga laikusi tris tūkstančius įvairių mitingų visoje Vokietijoje. Du tūkstančių ištikimų agentų nuolatos tarpininkauja tarp narių ir centro valdybos. Jie teip-pat daliją sąjungos laidinius, laiką prakalbas, kviečia į susirinkimus.

Sąjunga turėjo praeitais metais 580,473 markes įėmimų.

Social-demokratų partija pabaigė savo susivažiavimą Leipzige. Susivažiavimas nutarė permainingai partijos taktiką. Ligšiol partija budavo priešinga visiems valdžios sumanymams, kad ir geriausiems. Dabar nutarta palaikyti naudingus sumanymus. Net Bebelis pagyrė valdžios sumanymą imti doklę nuo užrašų, palikimų (jei tėvai palieka turtus vaikams ir tt.) Ligšiol tasai socialistų vadas priešinosi visokioms doklėms, einančioms į valdžios izdą. Iš to kilo nuomonė, kad politiškuose reikaluose social-demokratai galėsia eiti išvien su liberalais.

GRAIKIJA.

Graikijoje viešpatauja visutinis neužganėdinimas iš valdžios. Armijai nepatinka, kad Kreta atiduota Turki-

jai. Gali prieiti prie to, kad senyvas karalius Jurgis atsisakys nuo sosto. Jeigu jis bus priverstas tatau padaryti, sostą užimsias ne įpėdinis Konstantas, bet karaliaus jaunesnysis sunus, Jurgis, kursai teturi devynioliką metų.

MOROKO.

Protestai konsulių prieš nuožmų sultono pasielgimu su suimtu pretendentu prie sosto davė netikėtas pasekmes. Ligšiol sultonas laikė pretendentą El Rogi geležinėje klėkoje ir rodė jį žmonėms Feze. Išgirdęs protestus nuo konsulių, sultonas Mulai Hafid užpyko, išėjo iš audiencijų salės, liepė parvežti El Rogi ir nušauti viso haremo akyse.

ISPANIJA.

Generolas Marina susilaukė 11,000 naujų kareivių ir pradeda galvoti, kaip geriausiai būtų numalšinti sukilusius maurus. Tuo tarpu visos liberalų partijos yra įniršusios ant valdžios už nepadaavinėjimą tikrų žinių iš karės lauko ir ketina numesti ministerių pirmininką Maurą nuo vietos.

Žydų nenori Finlandijoje.

Judėjimas prieš žydus laisvoje Finlandijoje eina kas kart stipryn. Gal netrukus žydus išvars iš Finlandijos.

Žydų pogromas Kijėve.

Iš Berlyno duoda žinoti, kad Kijėve atsilikusi kruvina žydų skerdynė, dar baisesnė už aną, kuri anuomet atsiliko Kišeneve. Rusijos vyresnybė šitą žinią užginė; sakydama, kad tai tik dienraščių prasimanymas. Bet Berlynas vis dar tvirtina, žydus ištiesų piove ir noviję Kijėve.

MEKSIKO.

Buvo laukiami maištai prieš valdžią Diazo gimimo dienoje, 15 d. šio mėnesio, bet viskas praėjo romiai, tik naktį iš 15 į 16 d. Monterey'uje buvo truputis maišaties, kurią tečiau veikiai nutildė generolas Trevino. Jisai tuoju užgesino šviesas ir pašaukė kareivius.

JUOKAI.**Išmintingas.**

Baltrus. — Juozai, dėlko arkliui akis uždengei?

Juozas. — Matai Baltrau, jeigu jisai nepamatys, kiek prikrausiu, tai geriau veš.

IS LIETUVISKŲ DIRVŲ AMERIKOJE.

SWOYERS, PA.

Darbai eina silpnai — dirba tik 3 dienas į savaitę. Tai-gi žmoneliai nenusidirba, o užsidirba pusėtinai — nuo 25 iki 45 dol. kas pusė mėnesio.

Angliakasyklose daug nelaimingų atsitikimų, o tai dėlto, kad daug grinorių turi nusipirkę mainierio popierus, bet apie darbą nieko nenumano. Ana Forty Fort kasykloje 300 mainierių, bet iš jų tik 70 teturi geras popierus. Dabar ir stebėkis žmogau, dėlko taip daug darbininkų kasyklose užmuša, sudegina, sužeidžia!

Jaunuomenė įsisteigė vakarinę mokyklą. M. Janulevičiaus salėje. Pagirtinas dalykas. Vieton girtauti, kaziuoti, naktimis trankytis, pastovinėti nekaltiems žmonėms kelią, su peiliais badyties jaunimas dabar gražiai praleidžia vakarus, pasimokina naudingų daiktų ir padorių apsiėjimų.

J. A.

MERIDEN, CONN.

Rugsėjo 14 d. atsiliko čia prakalbos paminėjimui 40-čių sukaktuvių lietuvių išeivybės Amerikon. Prakalbas parengė vietinės draugijos: šv. Kazimiero, L. D. K. Gedinio ir 84 kuopa S. L. R. K. A. Kalbėjo kun. Jonas Žilinskas iš Bostono ir kun. J. Žedrys, New Britain, Conn., klebonas. Pirmasai kalbėjo apie emigracijos priežastis ir istoriją, o antrasai aiškino kun. Žilinsko kalbą, prie ko socialistų teikiamos šviesos nepagyrė. Tatai nepatiko socialistams; vienas jų šoko prieš kun. Žebrij, paskui jį dar tris jauni vaikinai. Bet juos sustabdė.

Meriden lietuviai labai dėkingi garbiems kalbėtojams už gražų pamokinimą.

K. Budvietis.

BROOKLYN, N. Y.

Buvo didelis džiaugsmas, kad gegužio 30 d. senoje Brooklyno dalyje užsimezgė nauja lietuvių parapija. Gavome klebonu kun. A. Knodį. Gaila tik tai, kad negavus dar pilnų parapijos tiesių nuo vyskupo, jaunas kunigėlis turi rankas surištas, tuo tarpu pamaldos yra atliekamos pabažnytinėje šv. Onos airių parapijos salėje, ant Gold St., netoli nuo senojo tilto. Jau turime supirkę reikalingiausius bažnyčioje daiktus.

Žinoma, yra tokių lietuvių, ką džiaugiasi atsirandant naujai bažnyčiai, bet yra ir tokių, kuriems bažnyčios visai nereikia; nors jau 18 nedėldienų, kaip yra laikomos pamaldos viršui paminėtoje pabažnytinėje salėje, o rasi daug tokių lietuvių, kad jų nei vieno sykio nėra aplankę.

Lietuviai mūsų miesto dalyje rambūs, katalikiškų laikraščių neskaity, draugijų nepalaiko — bet užtai turime 20 smuklių. Tiesa, viena puola, kita kyla, — trečia keliaklupščiai eina — bet vis mūsų brolis velija griebties prie smuklės, ne kaip prie kokios kitos verteivijos.

Jonas Raudonaitis.

NEW PHILADELPHIA, PA.

Mūsų miestelis susilaukė šimet šiokių-tokių pagerinimų. Tapo padaryti cementiniai takai pereit skersai ulyčias, namų savininkai priverstinai turi išgrįsti takus salimais ulyčių ties savo namais; o dabar, girdėti, bus įvesta ir elektrikinė šviesa. Anglų kalba einantis iš Pottsville, Pa., laikraštis „Republican“ praneša, kad naujai susistatverusios kompanijos: The New Philad'ia Electric Co. ir The Middleport Electric Light Co padarė kontraktą su The Eastern Penn'a Railways Co., kad šį paskutinėji pristatys Middleportui, New Philadelphiai ir Cumbolai elektrikinę šviesą. Kaip žinia, Eastern Penn'a Railways kompanija išdirbinėja elektriką Pottsvillės priemiestyje Palo Atto, tai-gi iš čia vielomis elektrikinė šviesa bus nuvesta į anuosius miestelius. Pagal kontraktą šviesa turi būti įvesta iki Naujų Metų.

A. K—tis.

WORCESTER, MASS.

Vietinė šią žiemą susitvėrusi neprigulmingoji parapija jau daug silpniau stovi, negu iš-pat pradžios. Jonas Galeckas nuo prezidentūros atsisakė. Kazlavitų kunigas Grinkevičia begu atvažiuos, nes mūsų neprigulmingiems „kazlavitizmas“ nepatinka, ypač dėlto kad kazlavitams uždraudė jų motinėle Kazlauskienė mėsą valgyti, kad liepanti per daug poteriauti, jau per daug dažnai išpažinties eity...

— Šiomis dienomis keli lietuviai sujungtomis spėkomis įkūrė įvairių daiktų sankrovą ant Millbury St.

— Rugsėjo 19 d. vietinė S. L. R. K. A. kuopa svarstė organo reikalingumą. Organas esąs reikalingas. Sulyg jų atsakančiu organu galys būti tik „K-as“ ir „D-as.“ Didžiuma balsų norėjo „K-o“ ir net bandė priversti visus sąnarius užsirašyti. Toliau matantieji sąnariai, matydami „K-e“ daug tulžies išliejimo, dėlėi nepasisekimo pastaramjame seime, da-gi atsimindami, kad „K-as“ Susivienijimui labai kenkia plėtoties ir pačiame Susivienijime nuolat kelia riaušes įvairiomis išsvajotomis pasakomis apie būk kažin kur dingusią kasą, teip-pat dergimą kunigijos, kuri būk nesugebanti vesti Susivienijimo reikalų (tai mat pataikytų vien „K-o“ vedėjai) — tai-gi tie prakilnesnieji sąnariai griežtai atsisakė užsirašyti „K-a.“

Rugsėjo 17 d. N. Brookfield'e 18 italų darbininkų liovė dirbė prie E. Concrete Construction Co. Toji kompanija turėjusi du darbininkų būrių; šįryt abiedviem būriam atėjus „foremanas“ vieną būrį paleido, sakydamas, kad tik po pietų jiems galės duoti darbą. Po pietų, tečiaus, darbininkai prie darbo nėjo. Sakėsi grįšę Boston'an. Beto darbininkai skundžiasi ant užžiūrėtojo J. Francis, kad juosius labai šimpuojas ir jų tautą niekina.

— M. Charkowski, lenkaitė, tapo tėvų paduota teisman, kad už josios valkiojimos naktimis, o kaip kada ir nemiegojimas namie, teismas ją atiduotų į pataisos namus. Mat, tėvai nieko neturėtų prieš tai, jei ji draugautų su savo tautos vaikiniais, bet ji lenkučius niekinanti, o susidedanti su „yankiemis.“ Mergysčia, teisinosi, kad šir-

dies pasirinkimas turi būti liuosas, ir ji esanti gera mergaitė. Trukstant prirodymų, teismas bylą atidėjo toliau.

— „Worcester Evening Post“ praneša, kad Jonas Pitkus, (21 metų) nežinia kur dingęs. Sulyg policijai suteiktų žinių jisai dirbęs Paxton'e. Rugp. 15 dieną lankėsi Worcester'y, ir tą pačią dieną būk ketinęs grįžti Paxton'an. Tačiau dabar jojo niekur nesurandama.

— Kun. V. Bukaveckas įvedė, kad vargonininkas kas subata mokytyti lietuvių—vaikus lietuvių kalbos.

Reporteris.

SO. BOSTON, MASS.

So. Bostono lietuvių bažnyčioje jau prasidėjo vaikų katechizavimas nedėldieniais. Vaikų prisirenka daugiau, kaip šimtas. Savo mokyklos čionai neturime ir vargu jos greit sulauksime. Vaikai mokindamiesi angliškose mokyklose, lietuviškai, žinoma, nei skaityti nei rašyti neišmoka. Kun. T. Žilinskas norėjo surengti lietuvių kalbos lekcijas subatomis, kuomet vaikai mokyklų nelankė, bet ir tai nepavyko. Tėvai buvo kviečiami ateiti pasikalbėti, bet jų atėjo labai mažas skaičius, ir tie patys ne labai tą projektą ėmė į širdį. Pritarte, tiesa, pritarė, bet vien žodžiais tik, nes kuomet išsiaiškino, kad reikia sutaisyti šieki toki suolai vaikams atsisėsti, tai visiškai atšalo, ir nieko nenutarė — išsiskirstė. Vertėtų dar prie to projekto sugrįžti.

Jusiškis.

NORWOOD, MASS.

Pas mus pastarais laikais pradėjo gana tankiai lankytis iš Bostono socialistai su prakalbomis. Reikia, girdi, žmones „lavinti.“ Gaila tik, kad su socialistų „išlavintu“ žmogumi negalima nei žmoniškai pasišnekėti. Įniršę ant viso svieto, pradeda plusti tokiais smarkiais žodžiais, kaip vien Maskolijoje tegalima išgirsti. Mat „lavintoju“ yra koks tai „gospodin Antonov“. Žmonės sako, buv Maskoliumi esąs, tik pramokusiu lietuviškai šnekėti. Jei taip, tai tegul eitų į savo tėvynę baltųjų meškų lavinti, o ne Amerikos lietuvių.

— Čionai gyvuoja viena tautiška draugija D. L. K. Keistuolio, kuri ikišioliai vienišo mus visus į vieną kuopelę. Dabar, besitveriant socialistų kuopai, jau prasidėjo šnairavimai ir neapykanta. Ar galima iš to tikėtis laimės ir gerovės? Ne, socialisti vienybei platinti netinka.

Keistutis.

Kritika ir Bibliografija.

Vadovas, Mėnesinis Laikraštis, skiriamas dvasiškiams lietuvių reklamams. No. 13, 1 Rugsėjo 1909 m. Seinai, Laukaičio ir B-vės spaustuvėje.

Apart pamokslų ir „Ex Re Liturgica“ (lotiniškai) randame čia labai interesingą žinomojo lenkų kritiko, Teod. Jeske-Choiniskio, straipsnį vardu: „Apsišvietę Žydai.“ Verta jį perskaityti ir atsiminti žydų priešams ir žydų užtarytojams arba — kaip tai mokslo kalba sakoma — antisemistams ir filosemistams. Kun. D-ro J. Totoraičio

ilgesnio rašto: „Katalikiški Jaunimo Susivienijimai“ — tąsa gali užinteresuoti kiekvieną visuomenės veikėją. Istorikui, žinoma, įdomi yra „Vygrų ir Seinų dijecezijos istorija“ (rašyta kun. P. A.) Šitame numeryje aprašyti vyskupo Čičevskio darbai. X. rašo apie žinomus jau „Draugo“ skaitytojams šv. Kazimiero ir Lietuvių Moterų Katelikių Draugijų susirinkimus Kaune. Meškaus „Iš Bažnyčios ir Visuomenės dirvos“ rašyta, kaip visados lengvu, užimančiu stilium. Panenupis peržvalginėja lietuviškus laikraščius ir apie „Draugą“ atsiliepia labai sympatiškai.

Zalia Ruta. Bukite Tobuli!! Išleido Vincas Sabaliauskas, Chicago, Ill. Spauda J. K. Vasiliausko & Co., 2515 Kensington Ave., 1909 m. (Kaina 25c.)

Norai geri, mintys sveikos, gražios bet truputį sunkiai, o vietomis ir neaiškiai išreikštos. Velijame perskaityti knygutę visiems.

PROTOKOLAS

SUSIVIENIJIMO L. R. K. A. CENTRO KOMITETO VIRŠAIČIŲ SUSIRINKIMO,

laikyto 28 dieną Liepos 1909 m. Redingtono Hotelyje, Wilkes-Barre, Pa.

12-tą valandą dieną Susiv. L. R. K. A. prezidentas kun. S. Pautienius atidarė susirinkimą, apreišdamas susirinkimo mierį ir įnešė, jog reikia nutarti apie Susivienijimo čarterį.

Tas dalykas po apsvaistymo likos pavestas advokatui p. Lopattai, kuris tai advokatas buvo užkviestas ant virš minėto susirinkimo. Jisai apsiėmė ištirti visas čarterio silpnas puses ir pranešti apie tai Susivienijimo prezidentui.

Po to sekretorius įnešė, jog reikia apsvaistyti Susivienijimo tabelių mokestis (be kurių sunku išaškinti visiems Susivienijimo mokestis), kurias tai tabelės turi jau parašęs. Likos nutarta atspausti 10,000 kopijų. Tas pats sekr. įnešė kitą sumanymą, kad pasamdyti kokį laikraštį, kuriame būtų garsinami Susiv. L. R. K. A. Centro komiteto adresai, nes kuopos rugoja, nežinančios, kur kas gyvena, ir kad kiek vienai kuopai sekretoriaus vardu siųsti vieną to laikraščio egzempliorių. Likos priimta. Dauguma balsų tapo nutarta paimti savaitraštį „Draugą“ ir kas savaitę siųsti visiems ir Centro Komiteto nariams viso 120 egz. Vėliau likos nutarta, kad Centro sekretorius duotų žinią per registruotą laišką Kaz. Radzevičiui, senam Susivienijimo kasieriui, kad perduotų visus pinigus, pas jį esančius, naujam Susivienijimo kasieriui, G. Laibiniui; kad čekis būtų Laibinio vardu prisiųstas Sus. prezidentui kun. S. Pautieniai ne vėliau 30 dieną liepos 1909 m.

Ant ir užsibaigė susirinkimas.

Pasirašo dalyvavusieji komiteto nariai:

KUN. S. PAUTIENIUS prez.
K. KRUSINSKAS, sekr.
G. LAIBINIS, išdininkas.

DRAUGAS

KATALIKISKAS LAIKRASTIS
PAŠVĘSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
REIKALAMS

Eina kas savaitė iš Wilkes-Barre, Pa.

Kaina: metams \$2.00, pusmečiui \$1.00, trims mėnesiams 50 centų. Europoje ir kitur \$3.00

Adresas:

"DRAUGAS",
314 E. Market Str. Wilkes-Barre, Pa.

Iki kol pinigų, rankraščius ir korespondencijas reikia siųsti pas:

Rev. V. Vizgirda,
190 S. Meade St. Wilkes-Barre, Pa.

"DRAUGAS"

(THE FRIEND)

WEEKLY, published at 314 E. Market St. Wilkes-Barre, Pa.

Subscription: \$2.00 a year, \$1.00 six months, 50 cents three months.

Rates of Advertising on Application.

REDAKCIJOS PASTABOS.

Kun. Aleksandra Dambrauskas savo: „Lenkų ir Rusų Spauzoje apie Lietuvą“ („Draugija“ No. 30) parašė keletą nemalonių žodžių apie Vilniaus pravoslavų archiepiškopą už platinimą fanatizmo Lietuvoje prieš katalikus. Nors kun. D. rodė knygutę, iš kurios jis ėmė ištraukas savo laikraštyje, ir nors toji knygutė buvo viena iš padalintųjų žmonėms archiepiškopui bevažinėjant po Lietuvą, tačiau Kauno vice-gubernatorius Griazėvas nubaudė kun. D. didžiausia pabauda — 300 rublių — už platinimą neapykantos... prieš pravoslavus. Nieko negelbėjo aiškinimai, rodymai į knygutę — vicegubernatorius užsispyrė, kad pravoslavų archiepiškopas yra apjuodintas ir gana! Kun. D. turėjo užmokėti paskirtą pabaudą tuojau.

Tasai atsitikimas primena mums daugiau faktų. Redakcija gavo viršų ir dabar rodo savo galybę — kabinasi prie riažmožių: pažink šikšna degutą! Tai vienas, tai kitas lietuvių laikraštis yra baudžiamas pinigine pabauda. O juk mes žinome, koks vargingas yra mūsų laikraštijos padėjimas. Tos pabaudos slėgte slegia mūsų šviesos nešėją — spaudą. Tos pabaudos skriaudžia ne tik laikraščių leidėjus — jos skriaudžia visą tautą. Skauduli, padarytą mūsų laikraštijai visokių gubernatorių, ge-

neral-gubernatorių ir vice-gubernatorių, privalo jausti visą tautą. Laikraštijos žaizda tai visos tautos žaizda ir turi būti gydoma visos tautos sujungtomis spėkomis.

Kalbame garsiai, kad reiktų šelpti Prūsų lietuvių spaudą, — o užmirštame, kad tokios pat, o gal didesnės pašalpos reikalauja Rusijos lietuviška laikraštija. Steigiame įvairius fondus, dėlko neįsteigti naujo fondo — fondo šelpimui Lietuvos laikraščių pinigines bausmes nuo rusų biurokratijos? Aukos būtų dalijamos rukentėju siems laikraščiams be pakraipos skirtumo.

Butų mums labai malonu išgirsti kitų laikraščių nuomonę apie šitą sumanymą.

„Kataliko“ sumanymą padaryti visutinį Amerikos lietuvių laikraščių leidėjų ir redaktorių susivaižinimą parėmė visi laikraščiai. Mes pristojame ant to, kad suvažiavimas įvyktų New Yorke apie naujus metus. Patočiausia dieną būtų sėdą 29 d. gruodžio šių metų arba 5 d. sausio 1910 m.

Stebėtina, kad apie Clevelando seimą tikrai dabar — po trijų mėnesių — kyla trukšmas. Protestai eina prieš negerai (!) surašytą seimo protokolą, prieš kojų trepsėjimą, klebonijos vengimą ir tt. Kas tai — ilgą laiką tylėti ir kadą dalykai jau beveik užmiršti, išnetyti kelti protestus? Kojų trepsėjimas praeitame seime padarė lygiai ta-pat, ką Newarko, Worcesterio ir Chicagos seimuose padarydavo plaktukas. Dėlko dabar neprotestuojama prieš plaktuką?

Kažin kam reikalingi trukšmai apie persenėjusius dalykus? Keno naudai yra žarstomos baigiančios gesti žarijos? Ar negeriau būtų visai nejudinti to, ko negalima jau sugrąžinti?

Nėra smagesnio daikto, kaip išgirsti apie gerą sumanymą arba regėti gerą darbą. Su tikru džiaugsmu sveikiname ką-tik užsimezgusią Blaivininkų Sąjungą (žiūr. praeitą „Draugo“ numerį) ir velijame jai visokios kloties. Prižadame net Sąjungą platinti. Bet nesuprantame, dėlko Sąjungos nariai tapo padalinti į dvi skyrius: abstinentų ir blaivininkų: dėlko antrojo skyriaus nariams (blaivininkams) tapo pavalyta gerti alų, vyną, šampaną, ir kitokius ne taip jau labai, kaip degtinę, svaigančius gėrimus, da-gi bent du sykiu kad ir visai pasigerti? Juk toks pastatymas ant lygaus laipsnio gerančiųjų ir negeriančiųjų svaigančių gėrimų blaivininkų (sic) gali privesti apie įtarties, kad Sąjunga tapo įkurta ne blaivybės praplatinimui, bet kitokiems siekiams! Šalin įtarties!

Laikraščiai daug rašo apie Zofiją Kriėmaniutę, kuri užmušė — kaip įtaria policija — su Juozu Pečiuliu Bronių Kulvinską, Union City, Conn., smuklininką. Sunku įtikėti, kad jauna mergina, muzikos mokytoja, tai-gi turinti švelnius nervus ir augštus-pakilius jausmus, būtų

93

galėjus pasielgti taip biauariai, beširdžiai ir atkariai su savo buvusiu mylėtiniu. Tačiau policija tvirtina, kad taip buvo.

Kulvinskas mylėjo Zofiją, bet jai atsisakius už jo tęsti, pasišėškojo sau kitos merginos. Kaip-gi toji myli-moji išsivesti Kulvinską į krumus, sušaudyti iš revolve-rio, paskui sugrįžti, mėtyti į sužeistą akmenimis, paskui naktį ateiti pas jį, piauoti jam gerklę — kuomet Kulvin-skas vis dar buvo gyvas — pirkties kitą revolverį ir su-varyti dar penkias kulkas į savo mylėtinį!

Brr! biauuru!

Kąžin ar Kriėmaniutė turi kokius nors tikybinius arba bent doriškus jausmus?

LIETUVIŲ EMIGRACIJOS AMERIKON JUBILAJAUS APVAIKŠČIOJIMAS KIETOSE ANGLYSE.

Pennsylvanijos kietųjų anglių srityje 40-mečių su-kaktuvių lietuvių išeivybės Amerikon apvaikščiojimas prasidėjo 29 d. praeito mėnesio. Pirmutinės prakalbos ta-me reikale tapo surengtos tą dieną Pittstone, Kaz. Ru-daičio salėje. Kalbėjo kun. J. Žilinskas iš Bostono, išpa-sakodamas emigracijos pradžią ir istoriją. Vakaras ta-po atidarytas lietuvišku tautišku hymnu: „Lietuva tėvy-nė“ ir užbaigtas kun. J. Žilinsko sudėtuju hymnu: „Te-gyvuoj mus' tauta.“ Beto, choras, vietinio vargoninko vedamas, padainavo: „Sugįžk“ ir „Žalioje girioje.“ Be-renkant aukas vadovėliams, Pranciška Rudaičiūtė pa-skambino ant piano H. Wenzelio: „Pavasario balsus“ ir P. Krauso: „Tris linksmus slalus.“ Marė Rudaičiūtė pa-deklamavo J. K. eiles: „Senoji močiūtė anuką mokina,“ o Adelia Tulabiūtė: „Žalios girios snaust paliovė.“

Vadovėliams leisti sumesta \$43.57. Kadangi už salę reikėjo užmokėti 5 dol., tai vadovėliams pasiliko \$38.57.

Ant rytojaus Plymouth'o lietuviai apvaikščiojo su-kaktuves iškilmingiausiu galimu būdu. Buvo paroda, bu-vo pietūs, buvo prakalbos, buvo... John Mitchell. Pa-rodėje dalyvavo sekančios draugijos: D. L. K. Vytauto, šv. Kazimiero, Darbininkų Kliubo, šv. Juozapo, šv. My-kolo ir D. L. K. Gedimino (Edwardsville), taip-pat Bar-tels'o bravoro (Edwardsville) lietuviai darbininkai. Mar-šalka buvo Jonas Simanavičius, daug jojo ant arklių, o keli maži vaikai ant arkliukų (ponies). Maršalka ir kiti jojantieji ant arklių buvo apsirengę melsvomis kepurai-tėmis, baltais marškiniais, melsvomis šarfomis per petį, melsvais epoletais ir tamsiai raudonomis kelnėmis, kas darė truputį orientališką išpuodį. Karietose važiavo kun. J. Žilinskas, miesto viršininkas Morris, John A. Garman, teisėjas Lynch, J. D. Williams (kandidatas į District At-torney) prezidentas McEnaney, Adamas Riškevičia ir ki-tokia ponią.

Po parodos viešnamyje Eley atsiliko dideli pietūs, kuriuose dalyvavo tik ponią. Buvo toastai ir tt. Aštun-tą valandą vakare atvyko iš New Yorko John Mitchell ir tapo pasitiktas daugybės žmonių geležinkelio stotyje. Prakalbos salėje „Armory Hall“ teprasidėjo penkiolika

minutų prieš devintą ir traukėsi iki 11 valandai. Griežė orkestra, dainavo vyrų choras, skambino ant piano Gena-vaitė ir Albina Adžgauskiutės, giedojo solo Katrė Varna-giriutė, deklamavo Rožė Burduliutė, Marė Sinkevičiūtė, Ona Miklušitė ir kitos mergaitės, kalbėjo oratoriai — bet dėlei laiko trukumo pusė programo netapo atlikta. Kalbėjo kun. J. Žilinskas, teisėjas Lynch, J. D. Williams, mainierių unijos vadovai, keletas kitų ir John Mitchell. Tasai gavo ovacija, kokios retai kur tėra susilaukęs.

IS KITATAUCIŲ SPAUDOS.

Apvaikščiojimas 40-mečių sukaktuvių lietuvių emi-gracijos į Ameriką davė progą „Wilkes-Barre Record'ui“ (Sept. 28, 1909) patalpinti d-ro Jono Šliupo trumpą lietu-vių emigracijos Amerikon aprašymą. Daktaras pradeda savo istoriją nuo Kuršo kunigaikščio Jokubo, kursai 1654 m. buvė užėmęs salą Tobago (netoli Trinidado). Paskui eina Kosciuška, galop dabartinė emigracija (pra-sidėjusi 1869 m.) Aprašytos lietuvių organizacijos, spau-da ir tt. Aprašymas objektyvus be jokių vienašališ-kumų.

Viename paskutiniųjų savaitraščių „America“ nu-merių užtinkame labai sympatišką straipsnį apie lenkų literatūrą. Straipsnio rašytojas pagiria lenkų kalbos skambumą ir užtikrina, kad lenkų literatūra esanti viena iš turtingiausių ir gražiausių pasaulyje. Paminėti tik po-etai: Mickiewicz, Słowacki, Krasiński, Ujejski ir Vys-piański.

Leonas Tolstojus „Independento“ 3174 numeryje (Sep. 30, 1909) aprašo savo sekretoriaus, Mikalojaus Gu-sevo, suėmimą ir išvežimą į tolimą. Permaus gubernijos miestelį Čerdiną. Gusevas pateko ištremimui (dviejim metim) už tariamą revoliucioninių raštų platinimą. Tolstojus tvirtina, kad jo sekretorius jokių revoliucijo-ninių knygų neplatino, o jei kokias ir siųsdavo žmonėms, tai tik jo, Tolstojaus, parašytasias, o tos knygos neesan-čios revoliucioninės, da-gi revoliucionistų išjuokiamos, nekenčiamos.

Garbus autorius nurodo, jog Gusevas yra auka pa-švesta jo, Tolstojaus, vieton. Valdžia nekenčia Tolstojaus užtat, kad jisai mokina, jog nereikia užmušti, jog žemės nuosavybė nėra legališka, ir tt. — bet kadan-gi jisai yra žinomas užsieniuose, tai valdžiai nei šis nei tas sodinti jį kalėjiman arba vežti ištremimui; todėl jį mėgina priversti Tolstojų nutilti, beparsekiojant ir bekankinant jo ša-lininkus, mokinius ir padėjėjus.

— Meldžiu jį (ministerių ir valdžios atstovų) — šaukia Tolstojus — jei negali užsilaikyti romiai, jei jiems norisi butinai vartoti prievartą — meldžiu ją vartoti prieš mane, nes aš vienas tik atsakau už naujųjų idėjų prasi-manymą ir platinimą.“

Galop autorius bando prakalbėti į biurokratų sąžinę. Jūs darote nedorybes — sako jisai — manydami, kad to vi-suomenės gerovė reikalauja, jūsų darbus pagiria kai-ku-rie kiti žmonės, jūs girtaujate ir paleistuvaujate — bet

vis jūs iš didesnės dalies esate geros širdies žmonės, jūs savo širdžių gelmėje žinote, kad elgiatės negerai, kad tokiais darbais užmušate savo dušią... Pasigailėkite patys savęs.

Tame pačiame „Independento“ numeryje Booker T. Washington — žinomas veikėjas tarp negrų — parodo negrų nuopelnus pakėlime Amerikos civilizacijos ir kituose dalykuose. Progą parašyti šitą straipsnelį suteikė faktas, kad šalia Peary šiaurinį žemgalį pasiekė ne tik keli eskimosai, bet dar Matas Henson — negras.

Washington rašo, kad negrai ėjo su Balboa ir Cortezu Centralinės Amerikos tyrinėtų ir padėjo pastatyti pirmutinį laivą ant Romiojo okeano krantų. Negras, vardu Steponukas (Little Stephen) atidengė Naująją Meksiką, kuri tuomet nešiojo vardą „Zunis.“ Negrai drauge su De Soto tyrinėjo Alabamą 1540 m. Negrai ėjo sykiu su Lewis & Clark ekspedicija ištirti Missouri'ies upės šaltinius. Negrai buvo pirmutiniai, ką 1848 m. iškeliavo ieškoti aukso Kalifornijoje. Negrai dalyvavo visose Amerikos karėse.

Labai interesingą raštelį apie Amerikos žydus randame laikraštyje: „The American Magazine“ (October, 1909). Straipsnio autorium yra Ray Stannard Baker, kuris pašventė kiek laiko Amerikos žydų gyvenimo tardymams. Štai keletas žinių, pasemtų iš šito straipsnio:

Žydų Amerikoje 2,000,000, iš jų vienas milijonas Didžiamjame New Yorke — vadinasi niekados daugiau žydų negyveno kruvoje, kaip dabar New Yorke. Šito miesto drapanų siuvėjai beveik visi žydai. Daug New Yorko bankų ir didesnė pusė krantuvų — žydų rankose. Teatrai baigia eiti į žydų rankas. Pusę New York'o dienraščių valdo žydai, o kiti laiko pas save žydus redaktorais, reporteriais ir tt. Žydai yra galingi politikoje, ir jei Tammany Hall nori pralaimėti, tai tik pabando apsieiti be žydų pagalbos.

Stebėtina, kad viename New Yorke žydai turi 803 synagogas (daugiau, nekaip ten yra krikščioniškųjų bažnyčių), iš jų 708 Manhattane ir Bronxe.

Dar žingeidingesni dalykai: krikščionys turėjo šimt (iki 1 d. liepos) Suvienytose Valstijose 45 misijas, su 144 misijonierais, 47 mokyklomis ir 2,355 mokinių — žydų. Bet misijos negelbsti nieko: sulyg presbyterijonų pastoriaus Meyer'o apskaitymo tikrai 10,000 žydų yra atsivertę į krikščionybę — o jų juk yra 2,000 000. Kas įstabiau, krikščionys priima žydų tikėjimą — daugiausiai merginos, ką išteka už žydų.

Nors iš šalies žiūrinčiam žydai išrodo vienaip, tačiau tarp jų pilna skirtumų — kaip ir pas visas kitas tautas: vienas kitą pravardžiuoja, atėjusieji iš vieno miestelio steigiasi savąją, atskirą nuo kitų synagogą ir tt. Bet įdomiausia, kad žydai labai lengvai išsižada savojo tikėjimo — pilnai 80 nuošim. nepriklauso prie jokios synagogos, o dar iš jų, ką priklauso prie synagogų, daugelis (bent vienoje vietoje pusė) yra mažesniais ar didesniais laivamais.

Įstabios yra taip vadinamos „reformuotos“ synagogos. Ten glaudžiasi žydų aristokratija ir inteligentija.

Išgirsi jose ir apie Kristų, pamatysi pamaldas ir subatoje ir nedėlioje, o bent du rabinu: Hirsch Chicagoje ir Wise New Yorke laiko pamaldas savose synagogose vien nedėldieniais (ne pėtnyčiomis ir subatomis) — kaip ir krikščionys. Apie „košero“ užlaikymą pas didesnę Amerikos žydų dalį nei negirdėti. Jie net nežino nei kas tai yra.

BLAIVYBĖS SKYRIUS.

OPA, KURI KUOSTROPIAUSIAI REIKIA GYDYTI.

Teip įvardindamas šitą raštelį, turiu omenyje labiausiai įsisaknijusią mūsų visuomenės ligą — alkoholizmą. Juk, ištikro, tai opa, perdėm užnuodijusi mūsų (liet. amerikiečių) organizmą. Bet blogiausia tai, kad mes ikišiolei dar vis ieškome alkoholizme vaisto visiems kitiems savo nepriteklams. Girtuoklis **balius** tai mūsų ištikimiausias gydytojas ir globėjas: tautiečiui jisai auklėja tautiskąją sąmonę, socialistui — draugišlajį ir darbininko susipratimą, katalikui — gelbsti statyti bažnyčias, šviečia geroje parapijos ir garbe krikščionybės. Tai faktas, nes mūsų draugijos ir parapijos ikišiolei dar vis tebeveda savo medžiagiškąją ir morališkąją geroje alkoholyje pasriuvusių **balių** ar **piknikų** naudai.

Mano supratimu, tai skaudžiausioji mūsų opa. Ji reikia gydyti kuoskubiausiais.

Jaugi, antialkoholinė kova jau ir pas mus šiek-tiek patėmytina: prie bažnyčių rišasi blaivybės draugijos, vienur-kitur susiorganizavusios dainininkų kuopelės teipgi bando visuomenei šitą blaivesnio nurodyti atvangos valandoje (chicagiškė „Birūtė“ jau žymų žingsnį nužengė toje srytyje), vienas-kitas gydytojas stengiasi teipgi išdėstinėti alkoholio klastas bet mūsų draugija dar žlugte įžlugusi į smūklės rangą, ir baisioji gangrena tebe-naikina jos kūną. Mūsų perijodinė spauda ikišiolei buvo bemaž visai bepuse šiame atvejyje, bet reikia tikėtis, kad ji nuoširdžiai remis naujai apsireiškiančią srovę.

Apie blaivybės brolijas ar draugijas daug kam pridera pasirūpinti. Giesmininkų kuopelės, be abejo, neatsisakys nuo savo tikslo-uždavinio. Šiuo kartu norėčiau šitą pasakyti apie antialkoholines paskaitas ar pamokas mūsų gydytojų. Tam tikslui atminsiau Dro Graičūno paskaitas, įvykusias 19 ir 22 d. rugsėjo šv. Kryžiaus parapijoje, Chicagoje.

Ačiu pasistengimui kun. A. Skripkos, abu kartu klausytojų susirinko gana apščiai. Dras Graučūnas ir antrą kartą išguldinėjo dvi temi: apie alkoholį ir vaikų auginimą. Išrodinėjo, jogei alkoholis nėra nei gerimas, nei maistas, nei vaistas; nemaitina jisai kūno, neužgesina troškulio, bet nuodija visą organizmą ir užmuša žmogaus dvasiškus gabumus. Aiškindamas savo žodžius šviesos paveikslėliais, teip iš anatomijos sryties, kaip kad ir iš psichologijos, išdėstė pasekmes, kurias neša alkoholiui žmogaus kūnui, protui ir dorai. Prirodė, kaip vaikai apsigema su įvairiomis ydomis dėl tėvų girtuokliavimo, ir visą savo amžių turi kentėti už savo gimdytojų klaidas.

Lygiai įdomi buvo ir pamoka apie vaikų auginimą. Prirodinėjo, kaip motinos per savo nežinojimą vaikus išaugina ligūtais, sunykusiais, silpnais fiziškai ir invalidais protišcai. Nevalumas namuose, dažniausiai atsirandęs dėl tėvų girtuokliavimo, esąs didžiausiu priešu priaugančios kartos, bet nemenkesniu priešu kūdikių sveikatos esąs maitinimas jų įvairiomis košėmis, kėksais, agurkais, dešromis ir kitokiais mitalais, netikaniais jauniems silpnųjų kūdikių organizmams.

Pažvelgus giliau į tuodu dalyku ir į jų išrišimą, negalima nepripažinti, jog tai pamatas ekonominiam, protiškam ir morališkam pakėlimui mūsų draugijos. Kolei mes neišmesime iš savo gyvenimo tos nuomonės, kad tautos, parapijos, vienokios ar kitokios organizacijos labai būtinai reikia pragerti keletas dolerių, kolei pelnu iš išgertos degtinės ar alaus **baluose** ir **piknikuose** saikuosime naudą ir gerovę mūsų viešų reikalų, kolei mus naikins baisioji alkoholis gangrena, — tolei veltui mes sapnuosime apie savo medžiagiškąją ir morališkąją gerovę — kultūrą. Išdėstymas ydų mūsų visuomenės, išdėstymas jų pragaisties, pertikrinantis pamokinimas, — kaip kad D-ro Graičūno pamokos, — pamagininimas draugijos prie patogesnių jieskinių, — kaip kad chicagiškė „Birūtė“ po Miko vadovystės, — tikrai pastumes mus pirmyn ir lems apie mūsų visapusę gerovę.

Galop pridėsiu, jog geistina būtų, idant pamokos rušyje D-ro Graičūno plačiaus pasiskleistių tarp mūsų draugijų ir parapijų, nes jos mokina to, kas mums labiausiai reikia žinoti. Geistina, kad ir kiti daktarai sektų D-ro Graičūno pavyzdį ir rastų tokių, kurie jiems gelbėtų triūsti savosios draugijos naudai.

Jonas Sutkus.

BLAIVININKŲ PARODA.

Šeštadienį rugsėjo 25 d. antrą valandą popietų, Chicagoje buvo surengta milžiniška blaivininkų paroda, kurioje dalyvavo apie 50 tukstančių žmonių: vyrų, moterų ir vaikų. Paroda susidėjo iš 10 divizių; kiekviena divizija turėjo savo muzikantų kuopą, kuri įsirežus griežė. Visupirmu parodoje jojo policmonai, vadovaujant generalui Grantui; paskui juos sekė visokios draugijos su vėliavomis — pėsti ir važiuoti. Iš viso buvo apie 250 didelių vežimų, gražiai papuoštų, apie 95 mažesniųjų ir apie 90 automobilių. Kiekviename didžiųjų vežimų tilpo 30—40 žmonių mažesniuose 6—10 ir automobiliuose po 3—5 žmonės. Ant kiekvieno tokio vežimo buvo įvairūs parašai, atkreipimui žmonių — žiurovų domumo.

Čionai paduodu keletą iš tų parašų, kuriuos man teko patėmyti: „Girtrybė yra neturto ir visokių prasikaltimų motina,“ „Suskaitykit kapus ir ašaras, ką degtinė padarė,“ „Gelbėkit miestą,“ „Už Dievo namus ir tėvynę,“ „Kodėl geri alų — vanduo geresnis ir sveikesnis,“ „Kosaliūmai nustoja — namai pelno.“ Tarp įvairumų buvo pastebėta grabinio vežimas, pirm kurio nešta juoda vėliava su parašu: „Žiurėk, ką man padarė girtrybė,“ didelis bosas su parašu: „Baisu būti degtinės vergu.“ Toliaus viename vežime buvo perstatyta girtuoklio namai ir šeimyna: vaikai nudrįkę, moteris ligūsta. Dar kitoje vieto-

je vežta didelis butelis iš medžio su rankomis ir kojomis iškeltomis augštin, tarsi šaukiančio pagalbos, bet niekas jam pagalbon nėjo. Ant galo dar vienas vežimas, kuriame važiavo nuskurę, išblyškę ir apsileidę žmonės — tai alkoholio aukos. Visokių tikėjimų įvairume, kurie dalyvavo parodoje, buvo idėjos arba tikslo vienodumas, t. y. kariauti prieš girtrybę, varyti alkoholį laukan iš namų, smuklių, miestų, valstijų, o to visko vieton steigti blaivybės draugijas.

Patarėjas.

NAMINIS VAIKŲ AUKLĖJIMAS.

(Tąsa.)

Tėvų pavyzdys.

Ne, mieloji, — yra tai darbas keturių mano balandėlių. Matai, kalbėjo ji kaskart rimčiau, visi vaikai yra gimę auklėtojai savo tėvų. Man jaunai ištekęs, visai kitaip, pradžioje, namai išveizėjo. Mano Pranas, betvarke regint, tankiai dejavo. Bet kada patėmijau, kad mano vyriausioji teip-pat daro, kaip aš, supratau, kaip biau ir yra nedorybė tas apsileidimas. „Katriuk, sakiau, sudėk lemčiau šaukštus ir bliudus ant lentynų“, — o ji man romiai atsako: „Aš visai teip sudėjau, kaip jūs vakar mama, tik biskį rečiau.“ Susipratau ir ėmiausi į darbą. Buvau netvirto būdo. Patėmijau, kaip blogas mano ūpas atsiliepia ant vaikų, kaip jie yra nusiminę, neužgaudinti. Priešingai, kad aš būnu su vaikais linksma, jie tartum rožės žydi saulės šviesoje. Tą viską matydamas, susimislėjau pati savyje ir, kokia aš esu, pamačiau kaip šviesoje, visi mano būdo juodi taškai išėjo aikštėn. Teip mano vaikai pasidarė mano auklėtojai.“

Tas galėtų įvykti nevienoje šeimynoje, tik gaila, kad ne visi žmonės duodasi auklėti; nors pas kitus, kartais, daugiau sveria vaiko pastaba, nei paaugusiųjų persėrgėjimai.

„Paimk nuo motinos sunkią rėkštę, kalba tėvas į 14 metų savo vaiką. Nusistebėjęs vaiko veidas reiškia: „kodėl tu pats to nepadarai?“ — Tada ir tėvui ateina į galvą: „Ištikro, aš nei kiek n'esu už jį mandagesnis su savo pačia; iškur vaikas išmoks mandagumo, jei jo niekad namieje nemato?“

Kitą sykį Kaziukas ištaria nešvarų žodį. „Vaike! — sudraudžia jį motina, — kaip tu gali šiteip šnekėti!“ — „Jūs pačios teip vakar šnekėjote, kaip su Zuze barėtes,“ — greit vaikas atsako. Motina užgėdinta nutyla ir ateityje geriau stengiasi saugoti savo liežuvį.

Motina užėjo vaiką, tyčią slėpiant savo kaltę. Dalykas pats savyje buvo niekas, bet slėpimas erzino motiną. „Kaip tu, Jonuk, gali tą daryti? — supykus klausia motina, ir da man užtylėti!“ — „Mama, sako Jonukas, kaip jūs paskutinį syk su mumis pas eukierninką ėjote, tai sakėte:“ vaikai, tėvui neišduokite, smaguravimas jam nepatinka. „Panašių atsitikimų begalė atsirastų. Gerai tam kuris nekaltam vaikeliui duodasi pasimokinti.“

Kada tėvas arba motina paveizi į linksmas ir nekalas kūdikio akis, ir jų pačių dušioje neprašvinta geresnių minčių pavasaris, jų širdis turbūt jau apmirė prakil-

nesiems jausmams; ir kur kūdikio nekaltybė, ką iš jo akių šviečia, nesujudina pasirijimo tą nekaltybę saugoti. ten pageidimai ir piktų įpratimų galybė užgesino jau kiekvienos šventos meilės jausmą. Tėvai, kurie rimtai žiūri į auklėjimo darbą, vaikų auklėjimą laikys už mokyklą sau patiemis, kad į gerą kelią įeiti ir tobulybę žengti.

Kaip visai priešingą išpūdį padaro ant vaiko, jei tėvas jį nedėlioje nusiveda į bažnyčią arba įtraukia į smuklę. Bažnyčioje — vargonų balsas ir sutartinis giedojimas, kaip apžavėjęs laikys vaiko sielą. Bažnyčios piliorai ir augštas skliautas kels augštyn jauno kūdikio širdį, o jo dūšią jauzdama artimą Dievo buvimą, klosis kaip auka prieš Jojo sostą. Nei vienas Dievo prisakymas nebuvo taip tankiai ir taip sunkiai laužomas ir kojomis mindžiojamas, kaip prisakymas šventadienių šventimo. Nedėlia, diena šventa, Dievui paskirta, — tampa nusidėjimo diena, pavesta šetonui. Kad tame dalyke būtų geriau, tegu tėvai geru pavyzdžiu duoda pradžia.

Geras tėvų pavyzdys turi šviesti taip-gi pildyme dorisųjų priedermių. Akyvaizdoje vaikų, tėvai tesilaiko šio priežodžio: apie n'esančius žmones nekalbėti nieko, negu tik tą, kas yra gero. Apkalbos ir garbės plėšimai, kiek tai gyvenimo užnuodijs tarpe žmonių! Vaikai tarpe apkalbėtojų išaukę bus, be abejonės, žmonių vardo plėšikais. Neretai pasitaiko, kad, kaip pas laukinius žmones, pereina iš kartos į kartą kruvinas kerštas, taip tarpe įvairių šeimynų pavydas, neapykanta ir kerštas pereina nuo vaikų ant vaikų.

Kūdikio nekaltybės metai ir taip per greit pereina, ir taip per greit jie pažįsta, kaip viso blogo pilname gyvenime sviete, dėlto nedorybė yra nekalta kūdikystę nuodinti. Tėvai, net ir teisingai užsirusinę už nukentėtą skriauda, jei nori tarp savęs pasišnekėti, tegu to niekad nedaro savo mažų vaikų akyvaizdoje.

Tėvai privalo būti pavyzdžiu savo vaikams kiekvienoje dorybėje. Kaip gal tėvai bausti vaikus už prasikaltimus, kurių jie patys yra kalti? Ką pagelbės bausti vaiką už melagystę, jei ans žino, kad tėvas meluoja prieš motiną, o motina prieš tėvą, ir jie abu meluoja prieš žmones. — Jei tėvas šventadieniais dirba, o panedėliais geria ar guli, tai vaikas tokį jo pasielgimą išras už visai gerą ir po lakstymui visą nedėldienį, va, giliai norės kelties panedėlyje, kad į mokyklą eitų. Kaip neapsakomai klastingą išpūdį daro ant vaiko tėvas ar motina girtybei atsida-
vę! Pasibiaurėjimas ta nedorybe išnyksta pas vaikus ir jie be pasipriešinimo pagundai veik darys tą, ką mato tėvus darant. Girtybės apkvaitime jie prisileidžia paprastai didžiausių nedorybių. Šimtai jaunikačių ir mergelių nebūtų nupuolę, jei svaiginantieji gėrimai nebūtų nupuolę, jei svaiginantieji gėrimai nebūtų jiems pirmiau šviesybės proto atėmę ir jų valios palenkę į klaidų kelią. Niekad tėvai neprivalo pažeminti vaikų akyse savo garbės ir majestoto.

(T. b.)

JOHN A. JOHNSON.

John'o A. Johnson'o nelaikina mirtis yra be abejo skaudi visai Amerikai. Be kiek jis būtų buvęs kandidatu pernykščiuose rinkimuose į Suvienuytųjų Valstijų prezidentą. Teisingas, visa širdim atsidavęs visuomenės reikalams, iškalbus, drąsus ir gabus valstijos vyras — štai buvusiojo Minnesotos gubernatoriaus charakteristika.

Johnson'o tėvai buvo nuskurę ateiviai iš Švedijos. Jisai pats gimė ir augo labai vargingose aplinkybėse. Bet energija, pasitikėjimas savomis spėkomis padarė jį tuo, kuo jisai buvo, padarė jį vyrą, į kurį turėjo atkreipę akis visi Amerikos gyventojai. Kaip leidėjas mažo dienraščio, einančio mažame Minnesotos miestelyje (St. Peter), jisai privertė klausyti savo balso visas tos valstijos politiskias partijas. Galop Minnesota — pardėm republikinė valstija — išrinko jį, demokratą, savo valdytoju. Buvo tai 1904 m. Atėjo rinkimai 1906 ir 1908 m. — visi kiti demokratų kandidatai pralaimėdavo — jis tik vienas sumušdavo republikinį kandidatą. Galop, pernai, pradėta šnekėti garsiai apie jo kandidatūrą į prezidentą. Nėra ko abejoti, kad jei nebūtų įsikišęs Bryan, Johnson būtų buvęs demokratų kandidatu su gera viltim laimėti rinkimuose.

Johnson'o karjera parodo, kad nuskurdusiems ateiviams ligšiol dar nėra uždarytos durys prieš garbingą, įtekmingą ateitį. Prie progos reikia paminėti, kad gubernatorius numirė miestelyje Rochester, Minn., garsiam šv. Marijos ligonbutyje, kuriame darbuojasi geriausieji šioje valandoje visame pasaulyje chirurgai, broliai Mayo: William ir Charles. Broliai ir-gi iškilo, taip sakant, iš nieko. Savo gabumais ir mokslu pagarsino mažą miestelį Rochesterį (Minnesotoje) taip, kad į jį važiuoja ligoniai iš visos Amerikos, ir net iš viso pasaulio. Važiuoja ne tik ligoniai: važiuoja gydytojai, specialistai, viešpatijų atstovai — važiuoja pažiūrėti, pasiteirauti.

Taip tatau Johnson'o mirtis ir vieta, kurioje jisai perleido paskutines dienas, primena jaunimui, kad ne vienas ir jų gali pastoti „žmogum“ — —naudingų veikėjų žmonijos labui.

Johnson buvo protestonas. Broliai Mayo yra katalikai.

VIENNOS TRAMVAJAI.

Dabartinio Vienos burmistro, d-ro Luegerio, rūpesčiu, tramvajai perėjo į miesto nuosavybę. Dabar tramvajai Vienoje neina tam tikrai, kad neštų pelną savininkams, bet kad tarnautų žmonėms — tečiau miestas turėjo pernai du milijonų ir pusę korenų gryno pelno. Labai smagu, kad nelaimingieji atsitikimai ant tramvajų susimąžino nuo 1367 iki 913. Tie, ką važiuoja tramvajais prieš 8 valandą iš ryto, moka mažiau. Yra tai didelis palengvinimas darbininkams ir mokiniams.

NARIŲ STOVIS SUSIVIENIJIMO L. R. K. A.

III BERTAINIO (LIEPOS M.) 1909 M.

Kp. No.	Piln.	Susp.	Išbrauk.	Kp. No.	Piln.	Susp.	Išb.
1	156	9	—	57	14	—	
2	109	6	1	58	47	2	
3	38	2	—	59	7	—	
4	35	3	—	60	19	2	
5	24	15	8	61	149	3	
6	44	5	6	62	5	—	
7	254	22	9	63	21	2	
8	52	1	1	64	4	—	
9	40	—	—	65	2	—	3
10	47	7	—	66	65	9	
11	155	8	3	67	4	1	1
12	32	—	1	68	17	5	
13	125	16	5	69	17	—	
14	6	—	—	70	30	—	
15	107	13	7	71	—	17	
16	42	9	2	72	8	7	
17	166	13	5	73	14	1	1
18	19	13	1	74	32	8	
19	23	13	6	75	43	3	1
20	38	5	7	76	10	—	
21	51	9	2	77	48	1	
22	—	6	1	78	18	—	2
23	24	1	2	79	9	—	1
24	120	13	2	80	17	2	1
25	3	—	—	81	5	—	
26	20	2	1	82	3	4	
27	16	—	—	83	13	4	
28	142	9	5	84	14	3	
29	19	—	—	85	153	34	8
30	91	9	6	86	15	2	
31	188	5	4	87	32	6	6
32	6	—	—	88	1	—	1
33	10	—	—	89	9	1	
34	5	—	—	90	27	5	4
35	15	1	1	91	95	4	2
36	10	9	1	92	10	—	
37	8	—	—	93	9	2	1
38	65	6	1	94	26	11	5
39	21	1	—	95	19	—	1
40	219	20	5	96	11	—	
41	41	4	2	97	48	11	3
42	71	2	3	98	—	3	5
43	41	1	3	99	12	6	
44	26	3	—	100	15	4	1
45	3	—	—	101	20	2	
46	31	—	—	102	8	4	
47	34	—	—	103	19	2	
48	2	—	—	104	2	2	1
49	9	2	—	105	11	19	5
50	8	—	—	106	1	2	2
51	59	5	—	107	49	3	
52	11	12	1	108	6	6	
53	14	—	—	109	6	—	
54	18	—	1	110	4	1	1
55	9	2	—	111	9	—	
56	35	1	2	112	10	—	
Pavienių	4			113	10	1	
					4302	475	163

II skyriaus piln.	6
„ „ suspend.	2
III „ piln.	4
„ „ suspend.	1
„ „ išbrauktu	2
Vaiku skyriaus piln.	113

„ „ suspend. 10
 „ „ išbrauktu 2
 Liepos mėnesyje prisiraše nauju 146 i I. skyriu ir 7 vaikai.

K. KRUSINSKAS, Centro Sekc.

P. S.— Vardai ir pavardės suspenduoti ir išbraukti pranešta visu kuopu sekretoriams per laiškus.

K. K.

KOVA SU DŽIOVA.

Ar džiova yra gyrybės pasekmė, kaip tvirtina kun. P. Saurusaitis, pasiūkdamas da-gi Kornelijaus a Lapi-de autoriteto, ar tik vaisius bakeilių veikimo plaučiuose, kaip mokina gydytojai, — vis tai baisi liga. Pirmiau jina buvo laikoma neišgydoma, bet dabar tapo susekta, kad džiovą (tuberkulozį) galima išgydyti. Prasidėjo kova, beširdė kovą prieš tą ligą. Perniai atsiliko Washington tarptautinis prieštuberkulozinis kongresas. Kas ten buvo šnekėta, kas nutarta, tapo surašyta į vieną labai storą knygą, kuri išejo dabar aštuoniuose tomuose. Tos knygos (viso 56,000 — su 35, 000,000 atspaudintų puslapių) yra dabar dalijamos po Ameriką. Pats išdalijimas atsis 5000 dol. Tikslai 587 egzemplioriai bus išsiųsti svetur (Smithsonian Institute išsiuntinės knygas į 33 kitas šalis). Visos knygos sveria 75 tonus. Jeigu sustatyti visas ant lentynų viena prie kitos, užimtų 8,750 pėdų lentynų. Tos knygos yra atspausdintos anglų, vokiečių, prancūzų ir ispanų kalbomis.

Nuo kelerių metų pradėta statyti tam tyčia ligonbutis sergantiems džiova — tankiausiai augštai, kalnuose, kur pilna šviesos, saulės, sausumos ir tyro oro. Statoma vis naujus ligonbutis. Teip mieste Rochester yra ligonbutis kaitik pradėjusiems sirgti džiova ligoniams. Dabar statys už 30,000 dol. ligonbutį jau labai susirgusiems taja liga ligoniams. Florida rengia valstijos ligonbutį džiovininkams. D-ras J. E. Ennis dovanojo valstijai žemę ir triobėsius savo sanitarijos vietoje, vadinamoje Narcoossee.

Kanadoje, provincijoje Quebec, tapo paskirta komisija ištirti geriausius būdus kovoti su tuberkulozium. D-ras E. Persillier Lachapelle yra komisijos pirmininku, d-ras C. N. Valin — raštininku.

Cincinnati'es prieštuberkulozinė sąjunga išleido kalendorių, kuriame parodyta, kiek kokioje dienoje mieste Cincinnati numirė džiovininkų pernai. Viso numirė 942 asmenų. Apačioje kalendoriaus atspausdinti šitokie pamokinantieji žodžiai: „Jei 942 mūly butų išgaisusių į vieną tik metus išgydoma liga, ką tadą darytų miestas? Bet čia tik žmonės, ką neturi piniginių vertybės.

Washington'e įtaisytos atskiros mokyklos sergantiems džiova vaikams.

Georgijoje norėjo pervaryti įstatymą, kuriuo spaudimas uždarytose vietose, vagonuose ir ant gatvių turėjo būti uždraustas po atsakoma baudmė. Įstatymas tapo perbalsuotas tikslai penkiais balsais.

Teip tatau kova su tuo dideliu žmonių gyvybės priešu eina smarkyn. Netolimoje ateityje tas priešas nustos būti baisy.

VAIKU SKYRIUS.

SĄŽINĖ.

Išėjus motinai, Pauliukas liko vienas namie. Jis ilgai šokinėjo iš vieno kambario į kitą, pyškėjo botagu, atidarynėjo spintas ir visur žiūrėjo, kur kas padėta.

Umai jis užsimanė pažiūrėti į didelę spintą, kuri stovėjo virtuvėje. Atidarė ir galvojo, ką čia gardaus suvalgius. Pirmiausiai suvalgė kelias džiovintas slyvas, nulažė kšnelį surio, paėmė grietinės pirštais ir juos aplaižė; staiga jis pamatė puodelį su virintomis su cukrum vyšniomis.

Greitai paėmė puodelį nuo lentynos, atrišo jį ir pradėjo valgyti saldžiasias vyšnias.

Jau kelias buvo suvalgęs, kuomet nežinia kas su beldė durimis.

Išsigando vaikinai ir bemažo nesumušę puodelio. Jis neramus išėjo iš virtuvės ir pamatė laiškneši, kuris atnešė laišką.

Nors motina dar neparėjo, bet Pauliukas negalėjo nusiraminti; jis nuliudo ir jau negalėjo taip linksmin-ties, kaip pirmiau, nes jį graužė sąžinė, ir išmėtinejo jam jo nepatogų darbą — vogimą ir smaguriavimą.

Sėdo jis liudnas ant suolo ir manė, ar mama, parėjus, pažins jo blogą pasielgimą virtuvėje; gal ji barsis ir daugiau nemylės jo?!... Vienok gal nepažins... — galvojo jis, ir jam pasidarė labai koku ir liudna.

Ant galo sugrįžo motina, pabučiavo sūnų, pagyrė, kad jis mandagiai elgėsi, likęs vienas namie, ir davė jam gardų pyragėlį, kurį jam buvo nupirkusi.

Pauliukas paėmė pyragėlį ir, nenudžiugęs nei tru-pučio, stovėjo liudnas ir susigėdinęs.

— Kas tau? — paklausė motina.

— Aš..., mamyte, pasielgiau nemandagiai! — at-sakė vaikinai ašarodamas.

— Tai ką padariai blogo?

— Valgiau konfitūras, kurios stovi spintoje... — tarė vaikinai tyliai, ženym akis nuleidęs; motina išgirdo jo tylus žodžius, paėmė jį už rankos, paglamonėjo jo gal-velę, pažiūrėjo į akis ir tarė:

— Negenai, vaikel, pasielgei!... bet, tau prie kal-tės prisipažinus, negaliu juk ant tavęs pykti, nes matau, kad pats gailiesi, blogai pasielgęs, ir gėdiniesi savo smaguriavimo. Gal tu jau to neatkartosi?

— Ne, mamyte brangioji, taip daugiau niekuomet nedarysiu! Dabar man daug lengviau pasidarė, kuomet tau, mamyte, pasakiau. Labai juk negerai yra blogai pa-daryti, bet dar sunkiau ant širdies, jeigu ma-ma apie tai nežinotų.

— Ar žinai gi, vaikel, kodėl taip yra sunku ant šir-

dies?

— Ne, mamyte.

— Matai, Pauliuti, todėl nes tuomet vietoj motinos, pyksta ant tavęs ir išmėtineja tau blogą pasielgimą są-žinė; tai toksai mūsų sielos jausmas, kuris lyg koks tei-sėjas pagiria gerus ir peikia mums biaučius mūsų darbus!

Ksav. Vanagėlis

KRALIKAS.

Dėdė dovanojo Mariutei gražų kraliką (triušį) su ta sąlyga, kad pati mergaitė jį dabos ir šers. Gražus tai yra dalykas, jaigu vaikai myli paukščius ir gyvulius, juos globodami ir apie juos pamindami; bet Mariutė labai neprotingai globojo savo striukutį (taip ji praminė kra-liką): ji neatbutinai norėjo laikyti kraliką kambariuose, kurie buvo gana gražiai porengti, nes Mariutės tėvai buvo turtingi žmonės. Mergaitė sodino savo Striukutį ant minkštų brangių kreslių, ant šilko divonų ir lovų.

Tą dieną mamos nebuvo namie, nes su tėvu išvažia-vo miestan; senos gi virėjos kuri tą dieną dabojo namų tvarką, Mariutė visai neklausė, nors ji labai gerai mer-gaitėi kalbėjo ir aiškino:

— Panele! juk čia ne vieta Striukučiui namų kam-bariuose; kas matė, kad jį sodyti ant brangių kreslių ir ant lovų?! Striukučiui būtų daug geriau ant kiemo šo-kinėti, nes jis nepaprato sėdėti uždarytas namuose, kur jis gali net daug blogo padaryti.

Virėja tikrą tiesą kalbėjo: kralikas sudraskė savo nagais kreslių apdengimą ir valgiu sutepė šilko divoną; lova taipogi buvo sušlapinta.

Sugrįžus vakare motina labai pyko už tokį dukters nelemtą darbą, ir rytmety nusiuntė Striukutį dėdei at-gal.

Nepagelbėjo nei ašaros, nei prašymas Mariutės; mama buvo tos nuomonės, kad neprivalo tas gyvulių globoti, kas nemoka su jais priderančiai elgties.

Praslinkus kelioms savaitėms, mama vėl pave-lijo parnešti nuo dėdės Striukutį, nes dukterė per tą laiką buvo labai mandagi. Bet dabar mergaitė buvo daug pro-tingesnė: ji laikė Striukutį tvartelyje, kur dažnai užei-davo, atnešdama jam kopūstų lapus, kitas daržoves ir vandenį.

Striukutis iškasė žemėje urvelį ir ten jam buvo la-bai gerai. Jis mylėjo Mariutę, kuri jį pati visuomet šė-rė; išgirdus jos balsą, jis tuojaus iškišdavo iš urvo galvą.

Ksav. Vanagėlis

AGENTAI DRAUGO

Antanas Kasparavičius
27 E. 23rd. St. Bayonne, N. J.
Juozas Mališauskas
Forest City, Pa.
Kazim Skirpstunas
Sugar Notch, Pa.
P. O. Ant. Gudaitis
Silver Creek, Pa.
Box 73 Mike Šlapikevičius
Silver Creek P. O. NEW Philadelphia, Pa.
V. Leskevičius
P. O. Midleport, Pa.
Mikas Cibulskas
573 Canfield Ave Detroit, Mich.
J. Žemaitis
416 W. Cherry St., Shenandoah, Pa.
Fr. Kizievič
Box 167 Minersville, Pa.
M. Karbauskas
52 G. St. So. Boston, Mass.
L. Švagždys
171 — 5th St. So. Boston, Mass.
J. Mikutaitis
1438 Western Ave. Allegheny, Pa.
A. Radzevič
194 New York Ave. Newark, N. J.
A. Gečas
3220 Illinois Court Chicago, Ill.
A. Klimavičiute
321 Kensington Ave. Chicago, Ill.
A. Pocius
10806 Wabash Ave. Chicago, Ill.
M. Duda
51 W. — 25th. St. Chicago, Ill.
K. Strumskis
2323 West 23 Place, Chicago, Ill.
P. Dauginikas
11 Fourth St. E. Cambridge, Mass.
M. Šaulys
168 Beakon St. Brighton, Mass.
J. Bartoševič
4417 Marshallfield Ave., Chicago, Ill.
J. Pustelninkas
722 Washington Ave. Braddock, Pa.
V. Bielauskas
468 Northampton St. Easton, Pa.
M. Urbanavič
Box 33 Thomas, W. Va.
J. Antanaitis.
Box 22 Swoyers, Pa.
Pr. Bukantis.
96 Centre st., Kingston, Pa.
Juoz. Matuliavičia,
1657 Tioga str. Shamokin, Pa.
Ant. Baranauckas,
1214 Railroad str. Shamokin, Pa.

Jos. Valentinavičia,

1114 Cedar ave. Seranton, Pa.

J. Versiaekas,

65 Davidson str. Lowell, Mass.

Ignas Mikalojus,

1028 South 2nd Street, Philadelphia, Pa.

Joseph Robinsky,

163 First Street, Elizabeth, N. J.

J. Šalčius,

1399 East 41st Street, Cleveland, Ohio.

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau savo brolio Juozapo Uzdilos iš sesers Agnieškos, po vyro Skripkienė. Pirma gyveno New-Yorke. Kas žino juos gyvus ar mirus esant, iš širdies meldžiu man pranešti. Jurgis Uzdila, 19 Korey Street, Amstardam, N. Y.

REIKALINGAS VARGONINKAS, gerai mokas bažnytinį chorą vesti keturiais balsais ir mylintis lietuviškas giesmes. Lai atsišaukia į „Draugo“ redakciją.

Dr. A. L. GRAIČUNAS,

Pasekmingai gydu visokias ligas vyrų, moterų ir vaikų, neaplenkiu ir paslaptinių. Atsišaukiantiems iš kitur suteikiu sąžiningus patarimus per laiškus.

TELEFONAS: Yards — 3162.

3312 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

DRAUGIJOS!**H. R. Morgan**

laiko dirbtuve

visokiu jums reikalingu daiktu, kaip tai: KEPURIU, KOKARDU, ŠARPU, VELIAVU ir tt.

Adresuokite:

R. H. MORGAN,

13 N. Main St., Shenandoah, Pa.

Swalm Hardware Co.,

No. 21 North Centre Street,
POTTSVILLE, PA.

Ivairiausi geležiniai daiktai, tepalai, stiklas, dudos, plasteris, įrankiai, sportiniai ir naminiai daiktai.

Parduoda aglumu ir paskyrium.

ADRESAI CENTRO VYRIAUSYBĖS SUSIV. LIET.**RYMO-KAT. AMERIKOJE:****KUN. S. PAUTIENIUS** prezidentas

P. O. Girardville, Pa.

JONAS RIKTERAITIS vice-prez.,

67 James St., Waterbury, Conn.

KAZYS KRUSINSKAS sekretorius,

324 South 1st. St. Brooklyn, N. Y.

GABRYS LAIBINIS, izdininkas,

P. O. Box 135 Duryea, Pa.

Globėjai kasos:**JONAS VIERAITIS**,

107 So. Harding St., Worcester, Mass.

KAZYS VAŠKEVYČIA,

186 Jefferson St., Newark, N. J.

KUN. V. VIZGIRDA knygius,

190 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.

KUN. V. STAKNEVIČIA dvasiškas vadovas,

207 Adams St., Newark, N. J.

Tautietai! Jei reikia Tau statyti nauji namai, ar taisyti seni, tai žinok, kad tatai atliks kuogeriausiai kontraktus **MIKAS SLAPIKEVIČIUS**, New Philadelphia Pa.

OFFICE NEW PHONE 37. RESIDENCE 1100.

LIETUVIŲ ADVOKATAS**JONAS S. LOPATTO**.

47-48-49 Bennett Building, Wilkes-Barre, Pa.

FABIOLA.

Garsi kardinolo Wisemano apysaka. Vertė Vytas Kaina 1 doleris. Imantiems daugiau, kaip vieną egzempliorių, nuleidžiamas didelis nuosimtis.

Gaunama pas:

REV. V. VARNAGIRIS,

312 S. 4th St.,

BROOKLYN, N. Y.**NAUJA KNYGA**Biblija arba šv. Raštas
išleistas**KUN. S. PAUTIENIAUS**.

Tik vienas šitas šventaraštis yra katalikiškas.

Kaštuoja \$2.00 ir 15c. persiuntimui

Adresas: **REV. S. PAUTIENIUS**,**GIRARDVILLE, PA.****MOKYKIMĖS PATIS.**

Gramatika angliškios kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00.

Vaikų draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c.

Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c.

Aritmetika mokytis rėkundų be mokytojo su paveikslais (apdaryta) 35c. Pinigus siųskit per Money Order po šiuo adresu:

P. MIKOLAINIS,**P. MIKOLAINIS**

Box 62

NEW YORK, CITY.

REIKALINGAS Mokytojas lietuviškai parapijos turintis teisę būti mokytoju ir mokantis angliškai ir mokyklai nuo 1 Rugsėjo (Septemb.), vyras ar merga, lietuviškai.

Rašykite tuojau pas

REV. J. ŽEBRIS

396 Church Street.

NEW BRITAIN, CONN

Naujas Telefonas 1005.

Senas Telefonas 659.

Dr. Albert Kaufmanas,

—: GYDYTOJAS IS LIETUVOS. :—

Specialistas visose ligose.

Gydo labiausiai užsisenėjusias vyrų, moterų ir vaikų ligas. Galima susikalbėti lietuviškai, lenkiškai, rusiškai ir vokiškai. Yra daktarų keleto lietuvių ir lenkų kuopu Turi mašiną, su kuria galima matyti ir pažinti ligas kune, kaip per stiklą, užtai ligos yra tikrai ir greitai išgydomos.

Priima nuo 8 iki 10 val. išryto, nuo 2 iki 4 popiet,
nuo 7 iki 9 vakare.

51 N. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.

„DRAUGO“**SPAUSTUVE**

NAUJAUSIA, DIDŽIAUSIA IR

GERIAUSIA

GREITAI ATLIEKA

ĮVAIRIŲ ĮVAIRIAUSIUS DARBUS

SPAUDINA PIGIAI

**Konstitucijas, Plakatus,
Tikičius, Užkvietimus
i vestuves ir tt.**

RAIDĖS STATOMOS DIDELE—NAUJAUSIOJO
PATENTO—MAŠINA „LINOTYPE“.

Adresuokite:

„DRAUGAS“

314 E. MARKET ST.,

WILKES-BARRE, PA.